

Staatssecretaris Herstel Groningen
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum 20 mei 2025
Onderwerp Regionale reactie op het rapport Groningen & Noord-Drenthe
2025
Dossiernummer K83054
Documentnummer 2025-076827
Behandeld door
Telefoonnummer
E-mail
Antwoord op
Bijlage

Geachte excellentie,

Op 15 april 2025 kwam het eerste openbaar rapport de Staat van Groningen & Noord-Drenthe (hierna: het Rapport) uit.

Het is een 'lichte' versie, dat wil zeggen dat het zich beperkt tot schadeafhandeling en versterking en ook diepgang mist. In volgende Rapporten is diepgang wel nodig om inzicht te krijgen in de resultaten en effecten van schadeafhandeling en versterking. Er moet inzicht komen in de impact van schadeafhandeling en versterking op inwoners (oud én jong) en ondernemers en ook of en in hoeverre daarin verbetering optreedt.

Toch waarderen we het dat u ervoor heeft gekozen om nu al - voordat u daartoe wettelijk verplicht bent - een eerste Rapport uit te laten brengen en het gesprek daarover met de Tweede Kamer, inwoners, maatschappelijke organisaties en ons aan te gaan. Ook voor de wijze van samenwerking en de bijzondere wetsprocedure voor de zogenaamde Groningenwet die tot nu toe is doorlopen, spreken we onze waardering uit.

Hierna reageren we - mede namens de colleges van de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Oldambt, Midden-Groningen, Westerkwartier, Pekela, Veendam, Westerwolde, Stadskanaal, Aa en Hunze, Noorderdijk en Tyarlo en de dagelijks besturen van de waterschappen Noorderdijk en Hunze en Aa's - op het Rapport 2025. Deze reactie lichten de bestuurders die ons vertegenwoordigen toe in het gesprek met u op 26 mei 2025.

We vinden dat u in ieder geval op de door ons ingebrachte 31 punten actie moet ondernemen. We vragen u om in uw reactie op het Rapport in te gaan

op onze reactie en onze punten en deze mee te sturen aan de Tweede Kamer.

Algemene aandachtspunten

We willen u de volgende algemene aandachtspunten meegeven:

- 1. Geef in uw reactie aan de Tweede Kamer ook een overzicht van de stand van zaken van de 50 maatregelen uit de kabinetsreactie Nij begun.*
- 2. Betrek de regio in uw aanpak.*
- 3. Een gelijkwaardige uitkomst voor alle inwoners van de regio moet het doel zijn, dus in concrete gevallen moeten de NCG en het IMG buiten de reguliere kaders oplossingen kunnen bieden.*
- 4. De beschikbare middelen moeten ingezet worden voor het oplossen van problemen: onnodige bureaucratie of staatssteunregels mogen daaraan niet in de weg staan.*
- 5. Waarborg dat het Rapport vanaf 2026 zo ingericht wordt dat hij voorziet in de benodigde diepgang van de kwantitatieve en kwalitatieve analyse.*

Alhoewel het Rapport niet bedoeld is als een overzicht met de stand van zaken van de maatregelen uit Nij begun denken we wel dat er een logisch en nauw verband is tussen het Rapport en de stand van zaken. Daarom vragen we u dat toe te voegen in uw reactie aan de Tweede Kamer.

We zien zowel bij de schadeafhandeling als bij het versterkingsprogramma dat het van belang is dat we als regio betrokken zijn bij uw aanpak. Dit is echter nog niet altijd vanzelfsprekend en een blijvend aandachtspunt.

We onderschrijven het advies van de commissie Van Geel dat inwoners een gelijkwaardige uitkomst moeten krijgen. Dit vraagt om ruimte: ruimte om buiten kaders te kunnen handelen. Daarnaast is het van belang om middelen te gebruiken voor het oplossen van de problemen en daarbij te voorkomen dat onnodige bureaucratie ontstaat of staatssteunregels in de weg staan.

We denken dat het Rapport 2025 nog niet representatief genoeg is om de resultaten goed te kunnen duiden. Niet alleen omdat het Rapport 2025 een 'lichte' versie is, maar ook omdat in 2024 veel aanvragers wachtten op duidelijkheid over nieuwe regelingen. Het Rapport vanaf 2026 moet meer diepgang bieden.

Schadeafhandeling IMG

Betrek de regio bij de ontwikkeling en implementatie van de vaste vergoeding bij herhaalschade

- 6. Zorg ervoor dat de regio bij de uitwerking en implementatie van deze regeling betrokken is.*

In het Rapport lezen we dat het IMG een zestal nieuwe regelingen heeft doorontwikkeld waaronder 'vaste vergoeding bij herhaalschade'. Deze vergoeding voor herhaalschade door nieuwe bevingen komt vanaf 2025 beschikbaar bij nieuwe bevingen.

Deze ontwikkeling kan goed passen bij de aanbeveling van de parlementaire enquêtecommissie 'ontwikkel een norm voor herhaalde schades'. De commissie concludeert dat er geen norm is die bepaalt hoe vaak een bedrijf of organisatie schade mag blijven veroorzaken. Die norm is nodig omdat herhaalschade tot extra schade kan leiden en uit onderzoek blijkt dat bij herhaalschade stress en daardoor gezondheidseffecten optreden. De commissie vindt daarom dat er een afzonderlijke norm voor herhaalde

schades moet komen en dat - zolang die norm er niet is - het IMG met een opslag kan werken als gedupeerden herhaalde schade hebben.

Wij kunnen ons vinden in de aanbeveling van de commissie. We willen betrokken zijn bij de uitwerking en implementatie van de regeling.

Maak concreet wat menselijker, milder en makkelijker is, betrek de regio daarbij en pas het overal gelijkwaardig toe

7. Concretiseer en maak meetbaar wat menselijker, milder en makkelijker betekent.

8. Betrek de regio hierbij.

9. Neem dit in het vervolg op in het Rapport.

10. Pas het gelijkwaardig toe.

De evaluatie van de Tijdelijke wet Groningen laat zien dat het niet invullen van de term 'ruimhartig' tot problemen leidt. Omdat inwoners en IMG elk een eigen invulling gaven, had iedereen gelijk en was niemand tevreden.¹ Het is dus belangrijk om dit soort containerbegrippen te concretiseren. Dat geldt ook voor de termen menselijker, milder en makkelijker. In het Rapport is opgenomen hoe het IMG dat ziet. We zien ook dat deze termen vaak de invulling krijgen van 'beter uitleggen'. Maar beter uitleggen dat iemand wéér een schade-aanvraag moet doen of wéér moet aantonen dat er herhaalschade is, maakt het voor inwoners niet menselijker, milder of makkelijker.

We vinden het belangrijk dat het Rapport gaat monitoren of inwoners de schadeafhandeling door het IMG daadwerkelijk gaan ervaren als menselijker, milder en makkelijker. Daarvoor is een toetsbare invulling nodig.

Het IMG past op dit moment coulanceregelingen toe waarbij de mogelijkheid om te kiezen voor een vaste vergoeding en daadwerkelijk herstel in het oog springen. Coultance vinden wij passen bij het structureel en steeds opnieuw onrechtmatig schade toebrengen in onze regio. Wij vinden dat juist de zwaarst getroffen en het meest moeten profiteren van coultance, maar dat is nu niet de praktijk.² Ontwikkel regelingen zodanig dat ook in de kern van het gebied snelheid, eenvoud en ruimhartigheid worden ervaren.

Pas het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden geldt, goed toe

11. Pas het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden geldt, goed toe.

12. Reken dus niet met minimale trillingssnelheid van 2 millimeter per seconde, maar met een andere trillingssnelheid bij kwetsbare gebouwen waarbij rekening wordt gehouden met de kwetsbaarheid van panden of met specifieke locatiemarkers zoals de ligging op een wierde of dijk.

Maatregel 2 van Nij begun beoogt duidelijkheid te geven over het gebied waar schade wordt vergoed. Ter uitvoering van deze maatregel is in 2023 het Besluit Tijdelijke wet Groningen aangepast.

De colleges van de gemeenten in Groningen en van de provincie Groningen hebben in hun consultatiereactie op dit Besluit onder meer ingebracht dat de geografische afbeelding geen duidelijkheid biedt en ook geen recht doet aan

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/09/01/evaluatie-tijdelijke-wet-groningen-aef>.

² Zie hierna en onze reactie op de 'Wet uitvoering maatregelen parlementaire enquête aardgaswinning Groningen'

<https://www.internetconsultatie.nl/wetsvoorstelpega/reactie/67bf00ba-c586-4a84-ac18-754d86c42bb1>.

de praktijk. Deze afbeelding is slechts bedoeld als een indicatieve verbeelding, maar wel één die gemakkelijk tot norm kan worden verheven. 'Dan is het én onduidelijk waar de grens van het gebied precies ligt én er wordt geen recht gedaan aan het wettelijk bewijsvermoeden. Het bewijsvermoeden gaat immers niet uit van locatie, maar van de aard van de schade'.³

Waar we voor vreesden, gebeurt in het Rapport: een indicatieve verbeelding is tot 'exacte gebiedsafbakening van IMG' verheven.⁴

In het Besluit Tijdelijke wet Groningen is onterecht geen rekening gehouden met het aanpassen van de trillingssnelheid aan kwetsbare gebouwen of specifieke locatiekenmerken. Daardoor kunnen gebouwen op basis van de in het Besluit gehanteerde indicator van een minimale trilling van 2 millimeter per seconde buiten het wettelijk bewijsvermoeden vallen terwijl dit gelet op de kwetsbaarheid van het gebouw of bijzonderheden van de locatie niet terecht is.

Geef het IMG de instructie de voorwaarde van finale kwijting niet meer op te leggen

13. Geef het IMG de instructie de voorwaarde van finale kwijting niet op te leggen.

14. Laat, voor zover het IMG de voorwaarde van finale kwijting toepast, dit overeen komen met de toepassing voor het gebied waarvoor het wettelijk bewijsvermoeden geldt.

15. Informeer, voor zover het IMG de voorwaarde van finale kwijting toepast, de aanvrager duidelijk over de consequenties die verbonden zijn aan de keuze van een regeling.

Uit het Rapport blijkt dat juist in de kern van het gebied coulanceregelingen niet snel een oplossing zijn. De vaste vergoeding wordt veel aangevraagd en aanvragers weten de vergoeding ook te waarderen. De doorlooptijd is snel. Het Rapport laat zien dat het per gemeente verschilt: in de kern wordt het relatief weinig gekozen.⁵ Dat komt omdat schades hier vaak groter en complexer zijn, waardoor maatwerk een logische optie is.

Hierbij is 'finale kwijting' van belang. Het is een voorwaarde waar inwoners akkoord mee moeten gaan als ze gebruik willen maken van een schaderegeling voor fysieke schade. Wij vinden dat finale kwijting geen voorwaarde mag zijn, in ieder geval niet naarmate gebouwen dicht in de kern van het gebied staan en het effect van bodembeweging onvoorspelbaar is.⁶

Maatwerk betekent concreet: vol getoetst aan het wettelijk bewijsvermoeden. Het geeft aanspraak op vergoeding voor schade die naar haar aard mijnbouwschade is én geen andere evidente oorzaak heeft. Het is geen coulance, maar datgene waar de eigenaar recht op heeft.⁷

³https://www.internetconsultatie.nl/effectgebied_toepassing_wettelijk_bewijsvermoeden/reactie/157c85a2-7b66-4cba-93c8-f7c94ca4b607.

⁴ Zie blz. 8 van het Rapport met een QR-code die niet leidt naar de wettelijke regeling, maar de site van het IMG waarop de kaart staat.

⁵ Het Rapport geeft aan dat 1 op de 10 inwoners van Het Hogeland en Eemsdelta de vergoeding kiezen tegenover 9 op de 10 in Assen of Ooststellingwerf.

⁶ <https://www.internetconsultatie.nl/wetsvoorstelpega/reactie/67bf00ba-c586-4a84-ac18-754d86c42bb1>.

⁷ Bij de vaste vergoeding en bij daadwerkelijk herstel moet vaststaan dat de schade naar haar aard mijnbouwschade is, maar wordt geen onderzoek gedaan of die schade een evident andere oorzaak heeft.

We vinden het onbegrijpelijk dat juist in (de kern van) het gebied waar schade door mijnbouw een gegeven is, per schade wordt onderzocht of deze wel vergoed moet worden.

In het gebied waar niet of maar zeer beperkt sprake is van coulance, moet niet ook nog eens het recht om nieuwe schade te laten beoordelen, komen te vervallen.

Finale kwijting wil niet zeggen dat er nooit meer een melding kan worden gedaan van nieuwe schade. Bij een aardbeving van minimaal 5 millimeter per seconde of bij schade door indirecte diepe bodemdaling is opnieuw schadebeoordeling mogelijk. Deze voorwaarden zijn niet gemotiveerd noch wetenschappelijk onderbouwd en komen ook niet overeen met de indicatoren die het gebied voor het wettelijk bewijsvermoeden bepalen.⁸

De consequentie van de keuze voor een regeling moet de aanvrager volledig duidelijk zijn en dat is - zo is onze ervaring - niet altijd het geval.

Los langlopende en speciale kwesties op

16. Zorg ervoor dat er in 2025 geen aanvragen meer zijn die langer dan 1 jaar open staan.

17. Zorg ervoor dat er voldoende capaciteit en kennis is om speciale dossiers binnen de wettelijke termijn af te handelen.

18. Geef inzicht in de manier waarop door het IMG is omgegaan met de bevoegdheid en de taak om knelpunten op te lossen.

Het Rapport laat zien dat het IMG grote aantallen meldingen heeft afgehandeld, maar ook dat er aanvragen zijn die al lang lopen. Zelfs aanvragen die al meer dan twee jaar lopen.⁹ Dit kunnen wij niet goed rijmen met de opdracht van het IMG om knelpunten op te lossen. Het feit alleen al dat deze aanvragen al zo lang in behandeling zijn, lijkt ons een knelpunt.

Uit het Rapport blijkt dat de speciale dossiers relatief grote aantallen aanvragen kennen die nog in behandeling zijn. Het Rapport geeft echter geen informatie over hoeveel zaken zijn opgelost met de juridische en financiële ruimte die het IMG heeft gekregen om knelpunten op te lossen, ook buiten het aansprakelijkheidskader.

Samenloop schadeafhandeling en versterking

Schadeafhandeling en versterking worden gescheiden afgehandeld en worden dan ook afzonderlijk in het Rapport behandeld. Voor inwoners en ondernemers is de gescheiden afhandeling echter niet logisch: beiden vloeien voort uit onrechtmatig handelen, aansprakelijkheid en het (preventief) afhandelen van schade (juridisch verbonden) en beiden hebben betrekking op het gebouw waarvan de inwoner of ondernemer erop mag rekenen dat het schadevrij en veilig is (feitelijk verbonden).

Juist hierom is het van belang dat inwoners en ondernemers zoveel mogelijk geholpen en ontzorgd worden en is de Agenda voor Herstel noodzakelijk. In het Rapport lezen we zowel bij schadeafhandeling als bij versterking dat inwoners merken dat ze mondig moeten zijn om zaken geregeld te krijgen en dan niet-mondige inwoners minder geregeld krijgen en het er maar bij laten zitten. Hierin moeten inwoners een betere overheid gaan ervaren: een overheid die ook en juist opkomt voor de inwoners die moeite hebben met de regels, minder mondig zijn en actief de oplossingen aangereikt moeten krijgen. Ook dit is onderdeel van de Agenda voor Herstel.

⁸ <https://www.internetconsultatie.nl/wetsvoorstelpega/reactie/67bf00ba-c586-4a84-ac18-754d86c42bb1>.

⁹ 3.774 aanvragen stonden 1 tot 2 jaar open in 2024 en 2.567 langer dan 2 jaar.

Op de Agenda voor Herstel gaan we afzonderlijk nog in. Hierna volgen punten die betrekking hebben op de samenloop.

Maak werk van duurzaam herstel

19. Zorg ervoor dat duurzaam herstel voortvarend, eenvoudig en duidelijk wordt opgepakt zodat inwoners in 2025 ervaren dat herhaalschade wordt voorkomen.

20. Zorg ervoor dat er voldoende middelen beschikbaar blijven zolang dat nodig is én dat de middelen benut worden

21. Zorg ervoor dat duurzaam herstel in overleg met de regio wordt uitgewerkt zodat - onder meer - onnodige vertraging of onnodige bureaucratie in het versterkingsproces wordt voorkomen.

Het IMG heeft de bevoegdheid om schade duurzaam te herstellen of daarvoor een vergoeding te verlenen.¹⁰ Hiervoor is tot en met 2026 een budget van circa € 327 miljoen beschikbaar. Het Rapport geeft aan dat in 2024 € 15,9 miljoen is uitgegeven aan duurzaam herstel.

Duurzaam herstel is belangrijk omdat het als doel heeft herhaalschade te voorkomen. Herhaalschade dwingt inwoners steeds weer de aanvraagprocedure in. Onderzoeken wijzen uit dat herhaalschade tot stress en gezondheidsproblemen leiden.

Duurzaam herstel heeft de potentie om te passen in de oproep van de parlementaire commissie 'Los het op!'. Echter, zoals de commissie ook constateert: 'Iedere nieuwe maatregel die een geconstateerde fout repareert, draagt bij aan het verder compliceren van het woud aan regels waarin gedupeerden hun weg moeten vinden.'¹¹

Onze waarneming op dit moment is dat de mogelijkheid van duurzaam herstel lang op zich laat wachten, onduidelijk en complex is, zeker in de samenhang met versterking.

Zorg voor financiering aardbevingsacademie

22. Stel voor de periode 2025-2030 € 2,9 miljoen beschikbaar voor de aardbevingsacademie.

Om ook 'het verhaal achter de cijfers' te laten zien, is er met focusgroepen van Groningers gesproken over de afhandeling van schade en over de versterkingsoperatie. Wat deze verhalen duidelijk maken is dat de inwoners ontzorgd moeten worden om recht gedaan te worden.

Inwoners krijgen gezondheidsklachten door schadeafhandeling en versterking. Professionals moeten geschoold worden om inwoners te kunnen ondersteunen en helpen. De aardbevingsacademie organiseert die scholing en opleidingen.

De financiering door het Rijk van de aardbevingsacademie is met ingang van 1 januari 2025 echter afgelopen. Het continueren van deze academie ligt voor de hand gelet op de brief die staatssecretaris Vijlbrief op 23 november 2022 naar de Tweede Kamer stuurde.¹² De werkelijkheid is echter weerbarstiger; er is nog steeds geen vervolgfianciering door het Rijk beschikbaar gesteld. Om de continuïteit van de academie niet in gevaar te laten komen zijn de regionale overheden bij wijze van noodoplossing in het

¹⁰ Artikel 2, tiende lid Tijdelijke wet Groningen.

¹¹ Blz. 88, boek 1 Groningers boven gas.

¹²

gat gesprongen dat het Rijk heeft laten ontstaan. Ze hebben geld vanuit hun middelen voor de sociale- en gezondheidsondersteuning aan inwoners uit het aardbevingsgebied aan de aardbevingsacademie voorgefinancierd.

Kom toezegging over schoolmaatschappelijk werk na

23. Kom zo spoedig mogelijk uw toezegging uit 2022 na en stel aanvullende middelen voor schoolmaatschappelijk werk beschikbaar.

Zoals verwoord in de samenvatting van een rapport van de Hanzehogeschool dat is opgenomen in de 'Staat van de kennis' ervaren kinderen en jongeren onzekerheid en stress door de gaswinning en is psychosociale hulp versnipperd, moeilijk vindbaar en vaak niet passend.¹³

Zolang kinderen en jeugdigen leerplichtig zijn, is school bij uitstek de plaats waar je ieder kind kunt vinden en in beeld kunt krijgen waar zich problemen voordoen. Dit geldt ook voor problemen die kinderen ondervinden als gevolg van de gaswinning. Staatssecretaris Vijlbrief onderkende deze vindplaats ook en stelde in zijn brief van 23 november 2022:

'Door verschillende deskundigen is gewezen op de cruciale rol van scholen in het verminderen van de impact van aardbevingen op de mentale gezondheid van kinderen. Ook de Kinderombudsman is van mening dat het welzijn van kinderen in het aardbevingsgebied niet los kan worden gezien van de bredere sociaaleconomische problematiek in het gebied: er is vaak sprake van gestapelde problematiek. In het werkprogramma neem ik daartoe de volgende stappen op:

- *Beschikbaar maken van aanvullende middelen voor schoolmaatschappelijk werk in het aardbevingsgebied voor de komende tien tot vijftien jaar.*

Tot op heden zijn de toegezegde aanvullende middelen niet beschikbaar gesteld. Het gaat om middelen die ingezet moeten worden om problemen door gaswinning te lokaliseren en op te lossen. Deze vraag van de regio kan niet opgelost worden door te verwijzen naar de Sociale Agenda. Deze is gericht op toekomstperspectief. De vraag voor schoolmaatschappelijk werk gaat om het hier en nu, om aangebrachte schade aan kinderen door gaswinning te verhelpen. Tijdens de presentatie van het Rapport op 15 april 2025 heeft kinderombudsvrouw Margrite Kalverboer dit - wederom - nadrukkelijk onder de aandacht gebracht.

Zorg ervoor dat NCG en IMG data op orde hebben.

24. Hanteer duidelijke definities voor speciale doelgroepen en zorg dat de data op orde is.

Uit ervaringen binnen het Erfgoedprogramma blijkt dat cijfers over erfgoed niet altijd (juist) worden geregistreerd en bijgehouden. Hierdoor is niet altijd de omvang van de opgave inzichtelijk. Het op orde brengen van de data, de wijze van registreren en monitoren kan helpen om komende jaren via het Rapport de voortgang van schade en versterken van erfgoed te volgen.

Dit beeld zien we ook bij mkb-ondernemers en agrariërs: per instantie kan het verschillen wat onder mkb of wat onder agro wordt verstaan. Dat geeft een onduidelijk beeld over de doelgroep en de problemen waar zij tegenaan lopen.

¹³

https://www.hanze.nl/binaries/_cb_1712055338682/content/assets/hanze/nl/onderzoek/n/kenniscentra-en-centres-of-expertise/centre-of-expertise-healthy-ageing/jeugd-educatie-en-samenleving/hanze230907_rapportage-over-kinderen-en-jongeren-in-het-aardbevingsgebied_digitaal.pdf.

Erken dat deze doelgroepen behoefte hebben aan een totaaloplossing en handel daarnaar

25. Erken de bijzondere positie van speciale doelgroepen, handel naar hun behoefte aan een totaaloplossing. Dit kan onder meer door ons een adviesrol te geven.

We zien nog te veel dat erfgoedeigenaren en ondernemers (mkb en agrariërs) gezien worden als slechts eigenaren van een pand dat schade heeft of van een pand dat (mogelijk) versterkt moet worden. Voor het oplossen van de specifieke problemen waarmee erfgoedeigenaren en ondernemers te maken hebben, is het echter noodzakelijk dat de NCG en het IMG niet alleen naar schadeafhandeling en veiligheid kijken, maar rekening houden met de specifieke context waarin de eigenaren en ondernemers verkeren en daarnaar handelen. Erfgoed kent eigen eisen en ondernemers willen dat hun ondernemersperspectief een rol speelt.

Kennis over erfgoed en ondernemers wordt en is opgebouwd in de speciale programma's waar de provincie Groningen verantwoordelijk voor is. Doordat onvoldoende gebruik gemaakt wordt van deze kennis ontbreekt het echter aan daadkracht: het is niet mogelijk om op basis van specifieke expertise voor concrete gevallen een oplossing te bieden. Er is behoefte aan formele advisering vanuit de speciale programma's aan het IMG en de NCG waarbij die instanties alleen gemotiveerd kunnen afwijken van het advies.

Versterking

Bied duidelijkheid en vergewis u ervan dat adviezen juist zijn

26. Zorg ervoor dat versterkingsadviezen juist zijn en juist tot stand zijn gekomen.

27. Zorg ervoor dat medewerkers van de NCG de vergewisplicht juist toepassen.

28. Geef inwoners- ook buiten het versterkingsprogramma - duidelijkheid of hun woning of onderneming voldoet aan de veiligheidsnorm.

Aanbeveling 2 van de parlementaire enquêtecommissie is 'geef bewoners snel duidelijkheid over de versterking'. De commissie concludeert dat onrust en wantrouwen bij inwoners desastreus hebben uitgepakt voor de voortgang van de versterking.

Helaas zien we een nieuwe dimensie in onduidelijkheid, onrust en wantrouwen. Deze keer omdat versterkingsadviezen niet van de juiste kwaliteit zijn of niet juist tot stand zijn gekomen. Hiermee ontbreekt de zekerheid over de veiligheid van woningen. De twijfel bij onze inwoners over de versterkingsadviezen draagt bovendien niet bij aan het herstel van vertrouwen in de overheid.

Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat een versterkingsadvies of opnorm-verklaring juist is en op juiste wijze tot stand gekomen is. Er is geen ruimte voor twijfel.

In het onderzoek dat de ACVG uitvoert naar de kwaliteit van de versterkingsadviezen moet de onderste steen boven komen. De overheid kan het vertrouwen van de inwoners niet terugwinnen zolang hierover twijfels bestaan.

U heeft hierin ook een eigen verantwoordelijkheid. Want u moet zich er als bevoegd bestuursorgaan van vergewissen dat een advies juist (tot stand gekomen) is. Alleen dan mag u uw besluit baseren op het advies.¹⁴

Ook voor de eigenaren buiten de versterkingsscope van NCG geldt dat zij klip-en-klare duidelijkheid verdienen dat hun woning of onderneming voldoet aan de veiligheidsnorm.

Koste-wat-het-kost en zo-lang-als-het-duurt vraagt om een ruime invulling

29. Bied ook voor zaken die onlosmakelijk verbonden zijn aan schadeafhandeling en versterking een koste-wat-het-kost, zo-lang-als-het-duurt -oplossing- zoals een gelijkwaardige uitkomst voor inwoners en het wegnemen van de nadelige sociale- en gezondheidsgevolgen.

30. Instrueer medewerkers van de NCG en het IMG en bied hen daarvoor de rugdekking om oplossingen te bieden die in het concrete geval gerechtvaardigd zijn.

Voor schadeafhandeling en versterking zijn de budgetten niet gelimiteerd. Echter, voor een aantal aanpalende maatregelen zoals het Agroprogramma en het Mkb-programma (respectievelijk maatregel 24 en 25 Nij begun) is dit wel het geval, ook al hebben deze direct te maken met de versterkingsoperatie.

Wij vinden dat het geven van aandacht aan de ruimtelijke kwaliteit en het herstel van de openbare ruimte integraal onderdeel zijn van de versterkingsoperatie (respectievelijk maatregelen 12, 13 en 15 Nij begun). Daarnaast is gevolgschade op sociaal en gezondheidsgebied ongekend groot. Er groeit inmiddels een hele generatie kinderen in ons gebied op die niets anders kennen.¹⁵ Deze gezinnen hebben nu hulp en ondersteuning nodig (maatregel 23). Deze hulp en ondersteuning mogen niet budgettair begrensd worden zoals nu het geval is.

Wij vinden net als de commissie Van Geel dat inwoners moeten kunnen rekenen op een gelijkwaardige uitkomst, dat wil zeggen een hersteld, versterkt en verduurzaamd huis. Dit vraagt om méér dan de verduurzamingsmaatregelen 28 en 29 in Nij begun. Om dit te realiseren zijn er aanvullende middelen nodig. Omdat het kabinet erkent dat het een ereschuld moet inlossen is het ook een plicht van het kabinet om de benodigde aanvullende middelen beschikbaar te stellen.

Het gaat ook niet alleen om budget, maar om de bereidheid in individuele gevallen oplossingen te bieden wanneer dat gerechtvaardigd is. In de opmerkingen van de focusgroepen staat heel duidelijk de oproep om de ongelijkheid op te lossen. Het kabinet heeft die intentie ook. Maatregel 12 heeft als doel verschillen tegen te gaan. Echter, we merken juist dat er vanuit kaders en (financiële) beperkingen gedacht wordt.

Koste-wat-kost moet in dit soort gevallen de norm zijn, waarbij de lokale overheid gelijkwaardig meepraat over wat er nodig is. Zoals het ook bedoeld is in de routekaart. Eenzijdige besluiten van het Rijk om verschillen niet op te lossen terwijl dat in onze ogen gerechtvaardigd is, verschuift het probleem naar de gemeente: in dit gebied en bij deze inwoners blijft de niet te rechtvaardigen ongelijkheid. Gebiedsgericht werken (maatregel 10) moet ook inhouden dat we feitelijke zeggenschap hebben over het gebied en de oplossingen daarin. U moet de vertegenwoordigers van de rijksorganisaties

¹⁴ Artikel 3:9 Algemene wet bestuursrecht.

¹⁵ Voor de verwijzing naar het rapport, zie voetnoot 21.

(IMG en NCG) in de Lokale Stuurgroepen het mandaat geven om de gezamenlijk gekozen oplossingen uit te voeren.

Betere Overheid

Hoofdstuk 4 van Nij begun betreft 'bouwen aan een betere overheid'. Het kabinet wil fundamentele verbeteringen doorvoeren in de aanpak van schade en versterking, 'die moeten leiden tot merkbare verbetering voor bewoners'. Het gaat onder meer om betere samenwerking tussen de uitvoeringsinstanties IMG en NCG en om het realiseren van de één-loketgedachte.

De Agenda voor Herstel geeft hier mede invulling aan.

Agenda voor Herstel

31. Bied de NCG en het IMG inhoudelijke en financiële ruimte om - wanneer dat gerechtvaardigd is in het concrete geval - bestaande kaders los te laten.

De Agenda voor Herstel gaat niet zozeer om 'wat je doet', maar vooral om 'hóe je het doet'. Uit de adviezen van de focusgroepen blijkt dat dit essentieel is en rechtstreeks verband houdt met vertrouwen in de overheid. Alhoewel één van de maatregelen in Nij begun (maatregel 11) is dat de NCG de uitvoering van de versterking meer mensgericht maakt, stemmen de tevredenheidscijfers niet positief. Uit het Rapport blijkt dat het vertrouwen in de NCG laag is.

De Agenda voor Herstel is bedoeld om met de betrokken organisaties als één overheid te werken aan de centrale ambities uit Nij begun: veilige, herstelde en verduurzaamde woningen, in leefbare dorpen, wijken en buurten met veerkrachtige inwoners. De inzet is niet om naar de verschillende loketten en regelingen te verwijzen, maar door inwoners thuis, aan de keukentafel verder te helpen.

Dit vraagt dat de uitvoerende partijen - de NCG en het IMG - inhoudelijke en financiële ruimte krijgen en - wanneer dat gerechtvaardigd is in het concrete geval - bestaande kaders kunnen loslaten. Bij de regio en de inwoners moet het gevoel weggenomen worden dat geld toch nog steeds de reden is dat zaken niet opgelost kunnen worden en inwoners niet verder kunnen met hun leven.

Hoogachtend

Gedeputeerde Staten van Groningen:

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris